

OPENBAAR MINISTERIE

Parket-Generaal

Aan DG Covid19
Van Parket Generaal OM
Datum 11 augustus 2020
Onderwerp Verplichte quarantaine

Memo**Inleiding**

Door tussenkomst van DJOA (J&V) is het OM op de hoogte geraakt van het onderzoek naar de mogelijkheden tot (verruiming van) de verplichte quarantaine in Nederland. Er is daarbij een rol voor het OM weggelegd, zowel in de verzoekschriftprocedure bij opneming ter isolatie in een ziekenhuis en verplichte quarantaine als bij de (strafrechtelijke) handhaving van de niet-naleving van de door de rechter opgelegde quarantaine maatregel.

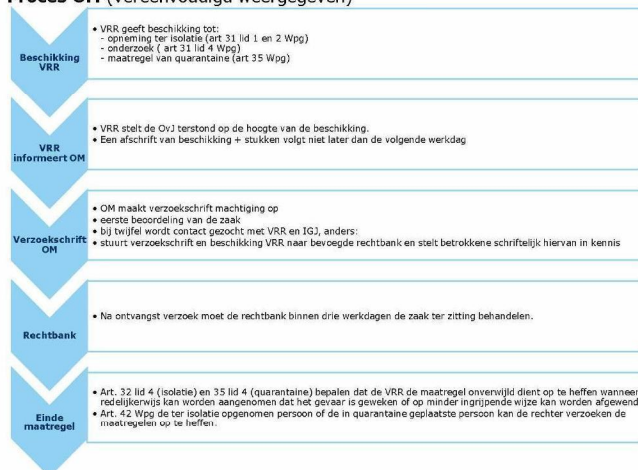
In dit memo wordt aangegeven wat de verplichte quarantaine voor het OM betekent. Daarbij is uitgegaan van de mogelijkheden die de Wet publieke gezondheid (Wpg) op dit moment biedt, zie hiervoor de artikelen 31 en 35 Wpg. Naast opneming ter isolatie in een ziekenhuis en de quarantainemaatregel kent de Wpg in art. 31 lid 4 Wpg de mogelijkheid om een *onderzoek in het lichaam* te doen verrichten. De huidige coronatest betreft een zodanig onderzoek. Van belang is dat dit type onderzoek uitsluitend kan worden toegepast bij personen die reeds ter isolatie zijn opgenomen in een ziekenhuis en voorts dat zulks een machtiging van een rechter vereist. Dit onderzoek kan dus niet in het kader van een quarantaine.

Deze wettelijke situatie is, met andere woorden, niet erg toegesneden op de coronapraktijk die zich inmiddels heeft ontwikkeld, namelijk dat een test bij uitstek het middel is om vast te stellen of iemand besmet is. De test als zodanig (laat staan: de gedwongen test) is in de wetgeving echter nergens te vinden. De wettelijke regeling gaat ervan uit dat een vermoeden van besmetting tot quarantaine kan leiden. Binnen de quarantaine kan dan medisch toezicht plaatsvinden dat erop gericht is waar te nemen of de ziekte zich ontwikkeld en dus om vast te stellen of de vermoede besmetting een daadwerkelijke besmetting is. Het heeft er alle schijn van dat dit medisch toezicht (artikel 35 lid 3 Wpg in verbinding met artikel 1 onder k Wpg) niet mede een gedwongen test kan omvatten. Zoals hierboven gezegd vallen namelijk de handelingen die bij een (gedwongen) test horen naar hun aard en hun verschijningsvorm niet onder 'medisch toezicht', maar onder artikel 31 lid 4 Wpg. Bij toepasselijkheid van laatstgenoemde bepaling is er echter al geen sprake meer van een vermoede besmetting, maar van een gebleken besmetting. Dit is een hinderlijke discrepantie in de regeling. De redenering dat wie het meerdere mag (quarantaine gelasten), ook het mindere mag (een test afdwingen), gaat hier naar alle waarschijnlijkheid niet baten, omdat de twee (quarantaine en test) juist niet in die verhouding tot elkaar staan.

Memo

Datum 11 augustus 2020
 Onderwerp Verplichte quarantaine
 Pagina 2/3

Proces OM (vereenvoudigd weergegeven)

Aandachtspunten

- De medisch officier van justitie in het betreffende arrondissement moet terstond (d.w.z. binnen 24 uur na beschikking, zie art. 39 Wpg), juist en volledig worden geïnformeerd van de beschikking tot opnemng ter isolatie of van de beschikking een persoon te onderwerpen aan de maatregel van quarantaine;
- Opnemng ter isolatie: indien de medisch officier van justitie van oordeel is dat aan de voorwaarden voor de opnemng ter isolatie is voldaan, dient deze ingevolge art. 40 lid 1 Wpg een verzoek tot een machtiging tot voortzetting van de isolatie in bij de bevoegde rechtbank. Art. 39 lid 3 Wpg bepaalt dat, in geval van een beschikking tot opnemng ter isolatie, de rechtbank van de plaats waar het door Onze Minister aangewezen ziekenhuis is gelegen bevoegd is. Dit betekent dat de VVR de medisch officier van justitie in het arrondissement waar het aangewezen ziekenhuis is gelegen kennis moet geven van zijn beschikking. Een knelpunt in deze procedure is dat de Minister op dit moment nog geen ziekenhuis heeft aangewezen en dat om die reden nog niet aan de vereisten van de Wpg kan worden voldaan. Nu de aanwijzing van ziekenhuizen door de Minister direct gevolg heeft voor de belasting van de plaatselijke parketten, is nadere afstemming met het OM gewenst;
- Maatregel van quarantaine: ook voor de quarantaine geldt dat de medisch officier van justitie ingevolge art. 40 lid 1 Wpg een verzoek tot machtiging tot een machtiging tot voorzetting van de quarantaine indient bij de bevoegde rechtbank indien naar zijn oordeel aan de voorwaarden is voldaan. Ingeval

Memo

Datum 11 augustus 2020
 Onderwerp Verplichte quarantaine
 Pagina 3/3

van een beschikking die ertoe strekt een persoon te onderwerpen aan de maatregel van quarantaine is de rechtbank van de verblijfplaats van de betrokkene bevoegd. Die verblijfplaats betreft een door de VVR aangewezen gebouw, schip of in een aangewezen ruimten daarbinnen, in verband met de bestrijding van de gevaren van die ziekte voor de volksgezondheid. Maar quarantaine kan ook in de woning plaatsvinden (art. 35 lid 2). Dit betekent dat de VVR de medisch officier in het arrondissement van de aangewezen verblijfplaats moet informeren. Voor zover de betrokkene geen ingezetene is en de VVR aldus besluit een andere verblijfplaats dan de eigen woning aan te wijzen, denk aan vreemdelingen die arriveren op Schiphol, is het wenselijk over die aanwijzing afstemming met het OM te zoeken om een onevenredige belasting van de regionale parketten, in dit voorbeeld parket Noord-Holland, te voorkomen.

- Eerste beoordeling OvJ: is beoordeling o.g.v. 40 Wpg door OvJ wel mogelijk? Voor het kunnen beoordelen van de noodzaak om een verzoek tot een machtiging tot voortzetting van de isolatie of quarantaine in te dienen, heeft de heeft de medisch officier van justitie van de VRR de beschikking en alle relevante gegevens nodig om deze afweging te kunnen maken. Zijn de veiligheidsregio's erop ingericht het OM alle informatie toe te sturen? (denk aan of en zo ja welke advocaat betrokken is / op welk telefoonnummer is de betrokkene te bereiken → voor het horen door de rechtbank en het informeren door het OM / het e-mailadres van betrokkene / voor het informeren de contactgegevens (naam / telefoonnummer / e-mailadres): van de voorzitter van de veiligheidsregio / de burgemeester / van het ziekenhuis / het adres van de plek van quarantaine). En is verstrekking van deze gegevens voldoende gewaarborgd?
- De Wpg kent geen bepaling over de duur van de machtiging, maar de ter isolatie opgenomen persoon of de in quarantaine geplaatste persoon kan de rechter o.g.v. art. 42 lid 1 Wpg wél verzoeken de maatregel op te heffen (verzoekschriftprocedure). Zijn de rechtbanken berekend op de beoordeling van mogelijk grote aantallen van dergelijke verzoekschriften?
- Capaciteit (OvJ's: beoordelen + verzoekschrift + schriftelijke beoordeling betrokkene + interne administratie): om hoeveel aantallen gaat dit? Hoe wordt omgegaan met groepen: zijn bijv. op een feest 20 personen, 20 unieke gevallen?
- Handhaving: art. 64 Wpg bepaalt dat met het toezicht op de naleving van het bij of krachtens deze wet bepaalde zijn belast de ambtenaren van de inspectie en de NVWA. Er moet zekerheid zijn dat beide diensten toezicht en naleving kunnen organiseren. Die zekerheid moet er zijn over de capacitaire inzet en de aanwezige expertise t.a.v. de handhaving van dit aspect van deze – toch relatief onbekende – wet- en regelgeving.
 Daarnaast heeft het OM een rol in de strafrechtelijke handhaving van de door de rechter opgelegde maatregel tot opname in een ziekenhuis ter isolatie en de quarantainemaatregel. In artikel 68 lid 3 Wpg wordt het zich onttrekken aan die maatregelen strafbaar gesteld.